

Kerkrecht en beroepszaken (LV 2010/2011 - 03.01.01) - besluit 11 maart 2011 (agendapunt 122)

De Nederlands Gereformeerde Kerken, in landelijke vergadering bijeen te Houten op 11 maart 2011,

Hebben kennis genomen van
het rapport van de Commissie Kerkrecht en spreken waardering uit voor het daarin verwoorde
resultaat;

I. Overwegen:

- A. dat beginselen van een behoorlijke procesorde in de kerk minstens even belangrijk zijn als daarbuiten;
- B. dat de instelling van een landelijke "Commissie Kerkrecht en beroepszaken" die zwaarwegend advies uitbrengt bij beroep op de landelijke vergadering in arbeidsrechtelijke geschillen die predikanten aangaan, wenselijk is;
- C. dat deze commissie in voorkomende gevallen een conceptuitspraak dient op te stellen, die door de landelijke vergadering wordt overgenomen, tenzij hij strijdig bevonden wordt met Schrift en belijdenis dan wel apert onbillijk is;
- D. dat deze commissie ook overigens als adviserende instantie gewenst is;
- E. dat het AKS aangepast dient te worden om op non-actief stellen van een predikant te borgen en om het ontslag van een predikant op eigen verzoek een plaats te geven;
- F. dat art. 35 AKS ten onrechte de suggestie kan wekken dat bij ontslag van een predikant tweemaal beroep mogelijk is;

II. Besluiten:

- A. zich in hun vergaderingen te houden aan de beginselen van behoorlijke procesorde, zoals verwoord in het rapport van de commissie, daaronder begrepen de "Richtlijn voor de behandeling van beroepschriften door de regiovergadering";
- B. een "Commissie Kerkrecht en beroepszaken" in te stellen met de taken en bevoegdheden als verwoord in het voorgestelde reglement;
- C. art. 10 AKS zo te herzien dat het luidt als volgt:
Artikel 10 Ontslag van een predikant; op non-actief stelling
10.1 Ontslag op eigen verzoek
Het staat een predikant niet vrij het ambt neer te leggen. Een predikant kan evenwel op eigen verzoek eervol uit het ambt worden ontheven. Daarmee verliest hij de naam en eer van dienaar van het Woord. Dit ontslag op eigen verzoek wordt verleend door de kerkenraad na goedkeuring van de regiovergadering met verplicht advies van de Commissie Kerkrecht en beroepszaken.
10.2 Ontslag om gewichtige redenen
Een predikant die naar het oordeel van de kerkenraad om gewichtige, maar niet tuchtwaardig makende redenen zijn gemeente niet langer kan dienen, wordt ontslag verleend overeenkomstig de "Procedure voor ontslag van een predikant om gewichtige redenen". Tenzij de regiovergadering tot het oordeel komt dat de predikant ook in een andere gemeente zijn ambt niet naar behoren zal kunnen vervullen, wordt hij voor een bepaalde termijn beroepbaar gesteld en blijft zolang als predikant verbonden aan de gemeente die hij diende.
10.3 Op non-actief stelling
Een predikant kan door de kerkenraad tijdelijk op non-actief worden gesteld overeenkomstig de daarvoor bestaande procedure.
- D. de verwijzing in de WAP-richtlijn naar art. 10 AKS aan te passen als volgt:
 - 1. Wijziging artikel 9 Formaliteiten bij ontslag
 - a) lid 2 In geval van ontslag op grond van art. 8 lid 1 sub b is art. 10.2 AKS van toepassing (en gelden bovendien ... etc.

- b) lid 3 In geval van ontslag op grond van art. 8 lid 1 sub c is art. 10.1 AKS van toepassing.
 - c) lid 4 ... (is huidige lid 3)
2. Wijziging artikel 10 Ontslag wegens gewichtige redenen
- a) lid 4: art. 10 AKS wijzigen in: art. 10.2 AKS

E. art. 35 AKS zo te herzien dat het luidt als volgt:

Artikel 35 Beroep op een meerdere vergadering

Tegen een besluit van de kerkenraad staat beroep open op de regiovergadering, en tegen een besluit van de regiovergadering op de landelijke vergadering. De regiovergadering behandelt een beroep overeenkomstig de "Richtlijn voor de behandeling van beroepschriften door de regiovergadering".

Tegen elk besluit is slechts één beroep mogelijk. In afwijking van de voorgaande zin staat tegen de volgende besluiten beroep open tot op de landelijke vergadering:

- a. een besluit dat de leer der kerk betreft;
- b. een besluit inzake schorsen van een andere ambtsdrager dan de predikant;
- c. een besluit inzake schorsen of op non-actief stellen van een predikant.

Een gemeentelid, kerkenraad of regiovergadering die bij een besluit betrokken zijn geweest of belang hebben, krijgen gelegenheid in elkaars aanwezigheid te worden gehoord, maar nemen niet deel aan de beraadslagingen.

Naar de verkregen uitspraak voegt men zich, tenzij dit niet recht zou zijn voor God.

F. de vertegenwoordiging van de kerken in de website www.kerkrecht.nl op te dragen aan de nieuwe "Commissie Kerkrecht en beroepszaken".

Richtlijn voor de behandeling van beroepschriften door de regiovergadering (03.01.04a - bijlage 2)

1. Inleiding

Art. 35 AKS (Beroep op een meerdere vergadering) opent met de volgende bepaling:

Tegen een besluit van de kerkenraad staat beroep open op de regiovergadering, en tegen een besluit van de regiovergadering op de landelijke vergadering. Tegen elk besluit is slechts één beroep mogelijk.

Ter wille van een goede rechtspleging dient de regiovergadering bij de behandeling van een beroepschrift een heldere en uniforme procedure te volgen. Dit klemmt te meer omdat volgens art. 35 AKS de regiovergadering meestal de enige beroepsinstantie is. Onderstaande richtlijn is door de kerken vastgesteld als een hulpmiddel voor de regiovergadering danwel de regioscriba en de voorzitter van de regiovergadering om de behandeling van een beroep op een geordende en zorgvuldige wijze te laten verlopen.

2. Reikwijdte

Er zijn verschillende vormen van beroep en deze richtlijn is in eerste instantie maar voor een deel ervan geschreven. We geven een overzicht.

2.1. Beroep tegen een besluit van de kerkenraad

Dit betreft alle besluiten van de kerkenraad, behalve de besluiten die genoemd worden onder 2.2. tot en met 2.4.

2.2. Beroep tegen een besluit dat de leer van de kerk of schorsing van een ambtsdrager (niet zijnde een predikant) betreft

Deze procedure kent als enige de mogelijkheid van een beroep tegen een beslissing van de regiovergadering op de landelijke vergadering.

2.3. Ontslag of afzetting van een predikant

Een kerkenraad kan zijn predikant alleen ontslaan na goedkeuring door de regiovergadering. Tegen het verlenen van die goedkeuring dan wel het weigeren daarvan door de regiovergadering staat voor de betrokken predikant en kerkenraad beroep op de landelijke vergadering open.

2.4. Schorsing of op non-actief stelling van een predikant

Dit type besluit neemt een kerkenraad in eigen verantwoordelijkheid (schorsing na goedkeuring door de naastgelegen naburige kerk) en daartegen is beroep op de regiovergadering mogelijk en daarna op de landelijke vergadering.

Deze richtlijn is bedoeld voor beroepszaken waarin de regiovergadering de laatste beroepsinstantie is, dat is dus alleen 2.1. Even goed is de hoofdlijn ook in andere genoemde gevallen toepasbaar.

3. Voorfase

Indien binnen een gemeente een conflict is ontstaan waarover de kerkenraad een uitspraak moet doen en de kerkenraad om advies verlegen zit, kan zij advies inwinnen. Dat kan bij een broeder of zuster van buiten de eigen gemeente, of bij de kerkenraad van een naburige gemeente. Maar naar de regel van art. 37.1 AKS kan ook 'het oordeel en de hulp van de zusterkerken' worden ingeroepen in de regiovergadering.

Als zo'n verzoek komt in het kader van een (beginnend) conflict, is het verstandig dit conflict niet inhoudelijk in de regiovergadering te bespreken, maar in de gevraagde hulp te voorzien door een of meer broeders of zusters uit de kring van de (regio)kerken aan te wijzen als adviseurs. Deze adviseurs zullen naar eigen inzicht, ervaring en wijsheid de kerkenraad adviseren en ze hoeven niet inhoudelijk te rapporteren over hun bevindingen en advies. Op die manier kan de regiovergadering haar taak als onafhankelijke, onpartijdige beroepsinstantie uitvoeren wanneer het conflict onverhoopt niet tot een oplossing komt maar uitloopt op een beroep tegen een beslissing van de kerkenraad. Uiteraard kunnen de betrokken adviseurs niet als afgevaardigden deelnemen aan de regiovergadering die het beroepschrift in behandeling neemt of daarover een besluit neemt. Mocht abusievelijk zo'n broeder of zuster toch worden afgevaardigd, dan dient hij of zij zich vanwege die eerdere betrokkenheid van deelname aan het onderzoek en de besluitvorming te onthouden (of tijdig te laten voorzien in een andere afgevaardigde). Mocht dit niet spontaan gebeuren, dan kan degene die beroep instelt hierom vragen. Zo'n verzoek wordt wraking genoemd; hiervoor wordt verwezen naar paragraaf 4.4.

4. Het in behandeling nemen van een beroepschrift

4.1. Benoeming commissieleden

Om onnodige vertraging te voorkomen zal de regioscriba, als een beroepschrift binnenkomt, onmiddellijk contact opnemen met (het moderamen van) de kerkenraad die de voorzitter voor de laatstgehouden regiovergadering heeft geleverd. Deze kerkenraad benadert de voorzitter van de landelijke Commissie Kerkrecht en beroepszaken en zoekt binnen de eigen gemeente of uit de regiokerken een tweetal bekwaame gemeenteleden voor een commissie, die - voorgezeten door een lid van de landelijke Commissie Kerkrecht en beroepszaken - een advies voor de aanstaande regiovergadering opstelt. Mocht het conflict spelen in de gemeente die als roepende kerk voor de laatstgehouden regiovergadering heeft gefungeerd, dan benadert de regioscriba de daarvoor roepende kerk of de eerstvolgende roepende kerk voor de bemensing van deze commissie.

4.2. Ontvankelijkheid van het beroepschrift

Deze commissie adviseert de regiovergadering allereerst over de vraag of het beroepschrift ontvankelijk is.

Een beroepschrift is slechts ontvankelijk indien:

- 1. er beroep wordt aangetekend tegen een besluit van de kerkenraad;**
- 2. appellant zijn grieven gemotiveerd kenbaar heeft gemaakt aan de kerkenraad;**
- 3. tussen kerkenraad en appellant over de grieven is gesproken, of appellant bereid is geweest deze grieven met de kerkenraad te bespreken, maar dit gesprek buiten diens schuld niet heeft plaatsgehad;**
- 4. het beroepschrift binnen redelijke termijn is ingediend. Tenzij het AKS of de daar op gebaseerde regelingen anders bepalen, wordt de termijn van dertien weken als redelijke termijn aangemerkt: het beroepschrift moet binnen dertien weken nadat het besluit van de kerkenraad aan appellant is bekendgemaakt door de regio zijn ontvangen;**
- 5. het beroepschrift aangeeft in welk opzicht het betreffende besluit strijdig bevonden wordt met Gods Woord, of niet overeen zou stemmen met de leer van de kerk of met het AKS.**

Indien de commissie van oordeel is dat het een ontvankelijk beroep betreft, neemt de commissie het beroep in behandeling. Het positieve advies over de ontvankelijkheid wordt dan meegenomen in het inhoudelijke advies van de commissie over de gegrondheid van het beroep.

Indien appellant niet de moeite heeft genomen om zijn grieven met de kerkenraad of een afvaardiging daarvan te bespreken, wordt hem geadviseerd dit alsnog binnen een bepaalde termijn te doen. De behandeling van het beroepschrift wordt opgeschort, totdat deze termijn is verstreken, en betrokkene de commissie heeft gemeld te persisteren bij zijn beroepschrift, ondanks het onderhoud dat met de kerkenraad heeft plaatsgevonden.

Indien de commissie tot het voorlopige oordeel komt dat het beroepschrift niet-ontvankelijk is, informeert zij degene die beroep heeft ingesteld over haar bevindingen en stelt zij betrokkene in de gelegenheid hierop te reageren en het beroepschrift op dit punt aan te vullen binnen een door de commissie te stellen termijn. Indien binnen de gestelde termijn het ontvankelijkheidsgebrek naar het oordeel van de commissie niet is verholpen, adviseert de commissie aan de regiovergadering het beroep niet-ontvankelijk te verklaren. De commissie geeft haar advies vorm als een conceptbesluit. Als de regiovergadering dit advies overneemt, is daarmee het beroep afgehandeld.

Indien het advies van de commissie geen vragen oproept, kan de regiovergadering tot een besluit omtrent de ontvankelijkheid komen zonder de commissie of appellant te horen.

Indien de regiovergadering alles afwegende tot het oordeel komt dat het beroepschrift niet-ontvankelijk is, deelt zij dit besluit zo spoedig mogelijk mee aan appellant en de kerkenraad tegen wiens besluit het beroep was gericht. De beslissing dient helder en voldoende te worden gemotiveerd, en schriftelijk aan partijen te worden meegedeeld.

Tegen deze beslissing staat geen beroep open. Niet-ontvankelijkheid is dus een eindoordeel. Dat betekent enerzijds dat dit oordeel niet lichtvaardig gegeven kan worden, omdat daarmee iemand een inhoudelijk oordeel over het beroep wordt onthouden. Maar anderzijds wordt een commissie en een regiovergadering onnodig werk gegeven, indien lichtvaardig over zo'n ontvankelijkheidsgebrek wordt heengestapt. Bovendien wordt daarmee de kerkenraad en eventuele andere betrokkenen geen recht gedaan en - niet in de laatste plaats - appellant ook niet.

4.3. In behandeling nemen van het beroepschrift

Indien de commissie het beroepschrift ontvankelijk acht, hoort zij de broeder of zuster die beroep heeft ingesteld en de betrokken kerkenraad. Dit horen gebeurt in elkaars aanwezigheid, zodat elk der betrokken partijen kennis kan nemen van en reageren op hetgeen door de ander naar voren wordt gebracht.

Indien een van de partijen van mening is dat een lid van de commissie niet onpartijdig is, kan hij wraking verzoeken, als uitgewerkt onder 4.4.

Partijen mogen zelf het woord voeren, maar dit ook laten doen door een raadsman van eigen keuze. Zij moeten wel bij de behandeling aanwezig zijn.

Van de hoorzitting wordt een verslag opgesteld.

Tijdig voor de eerstvolgende regiovergadering brengt de commissie schriftelijk verslag uit van haar bevindingen, overwegingen en adviezen. Dit verslag gaat vergezeld van een gemotiveerd conceptbesluit. Zowel appellant als de betrokken kerkenraad krijgen gelegenheid om op dit advies van de commissie te reageren.

Aan de bespreking tijdens de regiovergadering van het advies van de commissie ter afhandeling van het beroep nemen geen afgevaardigden van de betrokken kerkenraad deel. Ook de andere regiokerken vaardigen geen broeders of zusters af naar deze regiovergadering, die een bijzondere relatie hebben met de appellant of met de kerkenraadsleden van de betrokken kerkenraad. Elke schijn van vooringenomenheid, vriendjespolitiek of belangenverstrengeling dient bij de samenstelling van de afvaardiging van deze regiovergadering vermeden te worden (art. 35 AKS, derde volzin).

Voor de beraadslaging door de regiovergadering verzoekt de regiovergadering appellant en de woordvoerder van de betrokken kerkenraad, alsmede de eventueel meegebrachte raadsliden, de vergadering te verlaten.

4.4. Wraking

Op verzoek van een partij kan elk van de commissieleden of afgevaardigden die bij de behandeling van het beroep betrokken zijn, worden gewraakt op grond van feiten of omstandigheden waardoor de onpartijdigheid van die commissie of vergadering schade zou kunnen lijden. Voor de concrete wrakingscriteria wordt verwezen naar paragraaf 9 van het Protocol Commissie van Voorbereiding en Advies in arbeidsrechtelijke zaken.

Het verzoek geschiedt schriftelijk en is gemotiveerd. Het wordt ingediend bij de voorzitter van de betreffende commissie of vergadering, waarvoor partijen gevraagd zijn te verschijnen. Indien partijen eerst bij de aanvang van een hoorzitting door een commissie of vergadering kennis hebben kunnen nemen van de namen van degenen die bij de behandeling van het beroep betrokken zijn, kan het verzoek ook mondeling geschieden. Dit dient dan onmiddellijk bij aanvang van de hoorzitting of vergadering te gebeuren.

Het verzoek om wraking wordt zo spoedig mogelijk behandeld door de betreffende commissie of vergadering, waarvan het commissielid of de afgevaardigde wiens wraking is verzocht, geen deel uitmaakt. Verzoeker is bij deze behandeling niet aanwezig.

De commissie of vergadering beslist of het gewraakte commissielid of de gewraakte afgevaardigde zich aan de behandeling van het beroep dient te onttrekken en of zijn plaats door een andere persoon dient te worden ingevuld, alvorens de behandeling van het beroep een aanvang kan nemen. Tegen deze beslissing staat geen beroep open.

5. Besluitvorming

De beslissing op het beroepschrift wordt zo spoedig mogelijk na sluiting van de regiovergadering aan appellant en de betrokken kerkenraad meegedeeld door een door de regiovergadering uit haar midden aangewezen woordvoerder.

Deze mondelinge mededeling van de beslissing op het beroep wordt uiterlijk binnen een termijn van één week gevolgd door een schriftelijke mededeling van de beslissing en de motivering hiervan. Bij die motivering kan de regiovergadering geheel of gedeeltelijk aansluiten bij het advies van de commissie. Indien van dit advies wordt afgeweken, luistert een duidelijke motivering extra nauw.

Indien het advies niet wordt overgenomen, wijst de regiovergadering uit haar midden een of meer afgevaardigden aan, die - al dan niet in samenwerking met de regioscriba - zorg dragen voor het opstellen van de gemotiveerde beslissing.

De beslissing wordt getekend door de voorzitter van de betreffende regiovergadering en de regioscriba.

De regiovergadering geeft de woordvoerder een duidelijke instructie mee omtrent het doen van mededelingen aan de kerkelijke pers.

Reglement Commissie Kerkrecht en Beroepszaken (03.01.04a - bijlage 4)

Artikel 1 Begripsbepalingen

In dit reglement wordt verstaan onder:

de Commissie: de Commissie Kerkrecht en Beroepszaken, ingesteld bij besluit van de Landelijke Vergadering Houten 2011;

de voorzitter: de voorzitter van de Commissie of diens plaatsvervanger;

de secretaris: de secretaris van de Commissie of diens plaatsvervanger;

zwaarwegend advies: advies dat in voorkomende gevallen een conceptuitspraak bevat die door de Landelijke Vergadering wordt overgenomen, tenzij ze strijdig bevonden wordt met Schrift en Belijdenis dan wel bij gekwalificeerde meerderheid van 75 % van de uitgebrachte stemmen als apert onbillijk wordt aangemerkt.

Artikel 2 Samenstelling van de Commissie

1. De Commissie bestaat uit tenminste vijf leden.
2. De leden van de Commissie worden benoemd door de landelijke vergadering.
3. Als lid van de Commissie kunnen worden benoemd belijdende leden van de Nederlands Gereformeerde Kerken, die beschikken over voldoende competenties om te kunnen participeren in de Commissie.
4. De Commissie kan ook de hulp inroepen van belijdende leden van de Nederlands Gereformeerde Kerken, de Gereformeerde Kerken Vrijgemaakt of de Christelijke Gereformeerde Kerken, die beschikken over voldoende competenties om te kunnen participeren in de Commissie.
5. Als voorzitter van de Commissie benoemt de landelijke vergadering een jurist, die bij voorkeur ervaring heeft met rechtspraak en beroepsprocedures.
6. De Commissie benoemt uit haar midden een plaatsvervangend voorzitter, een secretaris en een plaatsvervangend secretaris.

Artikel 3 Taken van de Commissie

De Commissie heeft een brede algemene opdracht met enkele specifieke taken:

1. Beschikbaar te zijn voor hulp en advies op kerkrechtelijk gebied.
2. Vertegenwoordiging van de kerken in de website www.kerkrecht.nl.
3. Deskundigheidsbevordering van regioscriba's en andere vertegenwoordigers van regiovergaderingen, door middel van periodieke toerusting waarbij kerkelijke casus worden behandeld.

4. Het aanwijzen van een deelnemer aan een regionale commissie in geval van gevraagde instemming met ontslag of afzetting van een predikant, alsmede inzake schorsing en op non-actief stelling van een predikant.
5. Verplichte advisering bij beroepsprocedures op regiovergaderingen en de landelijke vergadering.
6. Het treffen van een voorlopige voorziening bij spoedeisende geschillen op verzoek van één van de partijen.
7. Het uitbrengen van een zwaarwegend advies aan de landelijke vergadering bij beroep op de landelijke vergadering in arbeidsrechtelijke geschillen.

Artikel 4 Voorlopige voorziening

1. De voorzitter van de Commissie is bevoegd in gevallen waarin vanwege een geschil tussen predikant en kerkenraad uit hoofde van onverwijlde spoed, gelet op de belangen van partijen, een onmiddellijke maatregel wordt vereist, op verzoek van een belanghebbende een voorlopige voorziening te treffen. Deze bevoegdheid omvat mede de bevoegdheid zekerheidstelling te gelasten ten behoeve van de partij, die dat vordert, in een door de voorzitter te bepalen vorm terzake van iedere vordering of tegenvordering van de belanghebbende jegens de tegenpartij.
2. Het verzoek wordt ingediend bij de voorzitter met gelijktijdige verzending van een afschrift aan de wederpartij en aan de secretaris en bevat een duidelijke omschrijving van de gevraagde voorlopige voorziening, van de gronden van de vordering en van die, waarop de gestelde spoedeisendheid berust. De producties, waarop de vordering is gebaseerd, worden met het verzoek ingediend.
3. De voorzitter bepaalt terstond de dag, het tijdstip en de plaats van de zitting, waarop de vordering bedoeld in het tweede lid wordt behandeld en doet daarvan onverwijld schriftelijk mededeling aan partijen. Op die zitting hoort de voorzitter de betrokken partijen. Indiening van verdere schriftelijke stukken heeft slechts plaats, wanneer de voorzitter dit bepaalt.
4. Indien de voorzitter van oordeel is, dat de zaak onvoldoende spoedeisend is of te ingewikkeld om een voorlopige voorziening te treffen, kan hij op die grond de vordering geheel of gedeeltelijk afwijzen met de bepaling dat daarover door de regiovergadering of de landelijke vergadering zal worden beslist.
5. De voorzitter doet binnen veertien dagen na de dag van de zitting schriftelijk uitspraak op het verzoek. Tegen deze uitspraak staat geen beroep open.

Artikel 5 Het uitbrengen van advies aan de landelijke vergadering

1. Ingeval de Commissie verzocht wordt een advies aan de landelijke vergadering uit te brengen bij beroep op de landelijke vergadering in arbeidsrechtelijke geschillen dan wijst de Commissie drie personen aan om het geschil te behandelen. Deze drie personen die het geschil behandelen vormen samen "de Commissie van Voorbereiding en Advies".
2. Deze Commissie van Voorbereiding en Advies bereidt het zwaarwegend advies aan de landelijke vergadering voor volgens het bij dit reglement behorende 'Protocol Commissie van Voorbereiding en Advies in arbeidsrechtelijke geschillen'.

Protocol Commissie van Voorbereiding en Advies in arbeidsrechtelijke geschillen (bijlage 4.1 - 03.01.04a)

Bij de formulering van dit protocol is zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij het "Protocol behandeling geschillen Commissie van Beroep predikantszaken" van de GKV.

§ 1. Algemene bepalingen

Artikel 1

In dit protocol wordt met 'de Commissie' bedoeld de Commissie van Voorbereiding en Advies in arbeidsrechtelijke geschillen, genoemd in het Reglement Commissie Kerkrecht en Beroepszaken.

§ 2. Vertegenwoordiging in de procedure

Artikel 2

Ingeval (één der) partijen zich in de procedure laten vertegenwoordigen, zenden partijen en de secretaris van de Commissie alle op de procedure betrekking hebbende stukken in ieder geval aan de gemachtigde.

Artikel 3

1. Iedere partij kan voor de Commissie "in persoon" verschijnen (de kerkenraad deugdelijk vertegenwoordigd) of zich doen vertegenwoordigen door een advocaat dan wel door een daartoe schriftelijk gevolmachtigde. Iedere partij kan zich door personen van haar keuze doen bijstaan.
2. Indien een partij zich ter zitting door een advocaat of gevolmachtigde doet vertegenwoordigen of bijstaan, stelt zij zo spoedig mogelijk na vaststelling van de datum van de zitting de secretaris van de Commissie en de wederpartij hiervan schriftelijk in kennis. Indien het verzoekschrift of daarop volgende correspondentie is uitgegaan van een gemachtigde, wordt deze kennisgeving geacht te zijn gedaan.
3. De Commissie kan, wanneer het belang van de zaak dit vereist, partijen in persoon oproepen ter zitting te verschijnen.

§ 3. Inleidende procedure

Artikel 4

1. Alvorens de Commissie met haar werkzaamheden aanvangt vraagt de secretaris bij de scriba van de regiovergadering het volledige dossier (waarvan ook deel uitmaakt het verslag van de mondelinge behandeling ter regiovergadering) op dat aan de besluitvorming ten grondslag heeft gelegen.
2. Na ontvangst van het dossier stelt de secretaris een inventaris van stukken op, die aan partijen wordt toegezonden met het verzoek om binnen een week aan te geven of naar hun oordeel deze inventaris correct en compleet is.
3. Indien een partij van oordeel is dat in de inventaris een of meer stukken ontbreken dan wel behoefte heeft om reeds voorafgaande aan de hierna te noemen schriftelijke behandeling stukken aan het dossier toe te voegen, bericht zij dat binnen een week na ontvangst van de inventaris, onder toezending van ontbrekende c.q. de aanvullende stukken aan de secretaris van de Commissie.
4. Partijen zenden al hun mededelingen en andere geschriften rechtstreeks aan de secretaris van de Commissie. Van iedere mededeling of geschrift wordt gelijktijdig een afschrift aan de wederpartij gezonden. Hetzelfde geldt voor mededelingen van de Commissie aan partijen.

§ 4. Schriftelijke behandeling

Artikel 5

Verzoeker en verweerder worden door de Commissie in de gelegenheid gesteld een memorie van eis respectievelijk een memorie van antwoord in te dienen. Over de daarbij in acht te nemen termijnen treedt de secretaris van de Commissie vooraf met partijen in overleg. Indien dit overleg niet leidt tot overeenstemming, beslist de Commissie.

§ 5. Zitting

Artikel 6

1. De Commissie geeft aan partijen de gelegenheid hun standpunten in een zitting mondeling - in elkaars aanwezigheid - toe te lichten, al dan niet naar aanleiding van vragen van de Commissie.
2. De Commissie bepaalt de dag, het tijdstip en de plaats van de zitting. Zij stelt partijen hiervan schriftelijk in kennis met inachtneming van een redelijke termijn voorafgaand aan de zitting. Hetzelfde geldt voor volgende zittingen, die naar het oordeel van de Commissie nodig mochten zijn.

§ 6. Verstek c.a.

Artikel 7

- 1. Blijft de verweerder in gebreke binnen de door de Commissie bepaalde termijn de memorie van antwoord bedoeld in artikel 5 in te dienen, zonder daartoe gegronde redenen aan te voeren, dan kan de Commissie bij haar advies aan de landelijke vergadering daaraan de gevolgen verbinden, die zij geraden acht.**
- 2. In dat geval kan de Commissie aanstonds besluiten om aan de landelijke vergadering het advies uit te brengen om het verzoek geheel of gedeeltelijk toe te wijzen tenzij dit verzoek haar onrechtmatig of onbillijk voorkomt. De Commissie kan alvorens advies uit te brengen van de verzoeker het bewijs van een of meer van zijn stellingen verlangen.**
- 3. Het bepaalde in het eerste en tweede lid is van overeenkomstige toepassing indien een zitting, voorafgegaan door een wisseling van memories, plaatsvindt en de verweerder, ofschoon behoorlijk opgeroepen, niet ter zitting verschijnt, zonder daartoe gegronde redenen aan te voeren.**
- 4. Blijft de verzoeker in gebreke binnen de door de Commissie bepaalde termijn de memorie van eis bedoeld in artikel 5 in te dienen, zonder daartoe gegronde redenen aan te voeren, dan kan de Commissie de landelijke vergadering adviseren om door het doen van een uitspraak een einde te maken aan het geding. Hetzelfde geldt indien de verzoeker, na het indienen van de memorie van eis, binnen een door de Commissie bepaalde termijn in gebreke blijft zijn vordering overeenkomstig een opdracht van de Commissie naar behoren toe te lichten dan wel, ofschoon behoorlijk opgeroepen, niet ter zitting verschijnt, zonder daartoe gegronde redenen aan te voeren.**

§ 7. Getuigen en deskundigen

Artikel 8

De Commissie kan op verzoek van partijen getuigen horen.

Artikel 9

- 1. Indien een getuigenverhoor plaatsvindt bepaalt de Commissie de dag, het tijdstip en de plaats van het verhoor van getuigen, alsmede de wijze waarop het verhoor zal geschieden. De dag, het tijdstip en de plaats worden tijdig aan partijen schriftelijk medegedeeld.**
- 2. De namen van de getuigen die een partij wenst te doen horen, worden tijdig aan de Commissie en de wederpartij medegedeeld onder opgave van de onderwerpen waarover de getuige zijn getuigenis zal afleggen.**
- 3. Van het getuigenverhoor wordt een verslag opgemaakt.**

Artikel 10

Een partij is vrij een door haar ingewonnen advies van een deskundige over te leggen. Indien de partij die het advies heeft overgelegd of de wederpartij daarom heeft verzocht, dan wel de Commissie zulks heeft bepaald, wordt de deskundige door de Commissie opgeroepen om ter zitting een nadere toelichting te geven, tenzij dit naar het oordeel van de Commissie geen toegevoegde waarde heeft.

Artikel 11

- 1. De Commissie kan een of meer deskundigen benoemen tot het uitbrengen van een advies.**
- 2. De Commissie zendt onverwijld aan partijen een afschrift van de benoeming van de deskundige en van de aan hem gegeven opdracht. Daarbij kan de Commissie bepalen of, en in welke mate (een der) partijen bij wijze van voorschot de kosten en/of het honorarium van de deskundige dient c.q. dienen te betalen. De Commissie besteedt in haar advies aan de landelijke vergadering ook aandacht aan de vraag voor wiens c.q. wier rekening uiteindelijk de kosten en een eventueel honorarium van de deskundige dienen te komen.**
- 3. Indien een partij de deskundige niet de voor hem vereiste inlichtingen verschaft of de voor hem benodigde medewerking verleent, kan de deskundige de Commissie verzoeken**

de desbetreffende partij daartoe opdracht te geven. Geeft de betrokken partij aan die opdracht geen uitvoering dan kan de Commissie daaraan de gevolgen verbinden die haar geraden voorkomen.

4. Na ontvangst van het rapport van de deskundige wordt dit in afschrift door de Commissie onverwijld aan partijen toegezonden.
5. Partijen worden in de gelegenheid gesteld schriftelijk op het rapport van de deskundige te reageren binnen een door de Commissie te bepalen termijn.
6. Ieder der partijen kan de Commissie schriftelijk verzoeken de deskundige in een zitting van De Commissie te doen horen. Indien een partij zulk een verzoek wenst te doen, deelt zij dit onverwijld na ontvangst van het rapport van de deskundige mede. Ter zitting stelt de Commissie ieder der partijen in de gelegenheid de deskundige vragen te stellen. Aan partijen wordt desverzocht de gelegenheid gegeven hunnerzijds voor eigen rekening deskundigen op dezelfde zitting voor te brengen.

§ 8. Het advies

Artikel 12

1. De Commissie deelt aan het einde van de zitting als bedoeld in artikel 6 aan partijen mede op welke termijn de Commissie advies zal uitbrengen aan de landelijke vergadering. Dit zwaarwegend advies als bedoeld in artikel 1 van het reglement 'Commissie Kerkrecht en beroepszaken' zal tevens een concept-beslissing ten behoeve van de landelijke vergadering bevatten.
De Commissie is bevoegd de termijn, indien noodzakelijk, één of meermalen te verlengen. De Commissie adviseert met bekwame spoed.
2. De behandeling door de Commissie duurt voort totdat de landelijke vergadering haar einduitspraak heeft gegeven. Ook tijdens de bijeenkomst van de landelijke vergadering en de beraadslaging aldaar is de Commissie (dan wel een of meer vertegenwoordigers ervan) beschikbaar voor het geven van advies.

§ 9. Wraking

Artikel 13

Een Commissielid kan gedurende vijf dagen nadat partijen hebben kennis genomen van de aanwijzing door de voorzitter van dat Commissielid door een der partijen worden gewraakt indien:

- a. hij een persoonlijk belang bij het geschil heeft;
- b. hij aan een der betrokkenen in bloed- of aanverwantschap bestaat tot in de vierde graad ingesloten;
- c. hij aan een der partijen advies heeft gegeven of met deze partijen over de zaak bespreking heeft gevoerd;
- d. hij in een aanwijsbare graad van vriendschap of vijandschap staat tot een der partijen;
- e. hij binnen een tijdvak van 5 jaren voorafgaande aan de datum van ontvangst van het verzoekschrift door de landelijke vergadering lid is geweest van de betrokken kerkenraad of de bij de zaak betrokken regiovergaderingen;
- f. daarvoor andere ernstige redenen aanwezig zijn.

Artikel 14

Over de wraking van een Commissielid wordt zo spoedig mogelijk beslist door de overige leden van de Commissie. Bij staking van stemmen wordt de wraking geacht te zijn toegewezen.

§ 10. Privacy

Artikel 15

1. De Commissie kan besluiten (één der) partijen te verzoeken gegevens dan wel attesten te verstrekken die behoren tot de persoonlijke levenssfeer van deze partij of een betrokkene, waaronder medische gegevens. Door het feitelijk verstrekken van deze gegevens wordt de Commissie geacht toestemming te hebben van de stukken kennis te nemen.

2. **Gegevens als bedoeld in lid 1 worden slechts aan derden, waaronder de (overige) partijen en de landelijke vergadering, verstrekt indien de betrokkene dan wel zijn of haar wettelijke vertegenwoordiger daartoe schriftelijke toestemming verleent. Slechts een namens één der partijen optredende vertrouwensarts, advocaat en een professionele rechtshulpverlener kan zonder schriftelijke toestemming inzage krijgen in de gegevens als bedoeld in lid 1.**
3. **De in lid 2 bedoelde toestemming bevat de naam, adres en leeftijd van de betrokkene en een omschrijving van de personen die toestemming hebben kennis te nemen van de gegevens.**

§ 11. Overige voorzieningen

Artikel 16

Over zaken waarin dit reglement niet voorziet beslist de Commissie.